

Ministerul Fondurilor Europene

Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020

Axa prioritară 4. *Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric*

Obiectivul Specific 4.3. *Reducerea suprafețelor poluate istoric*

GHIDUL SOLICITANTULUI

CONDIȚII SPECIFICE DE ACCESARE A FONDURILOR

DECONTAMINAREA SITURILOR POLUATE ISTORIC - Proiecte noi -

Cod apel: POIM/271/4/3/Reducerea suprafețelor poluate istoric – proiecte noi

2018

CUPRINS

CAPITOLUL 1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE.....	3
1.1 Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectiv specific	3
1.2 Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte.....	3
1.3 Acțiunile sprijinite și activități.....	4
1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM.....	4
1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 4.3	4
1.4 Tipuri de solicitanți.....	5
1.5 Grup țintă.....	5
1.6 Indicatori.....	6
1.7 Alocarea stabilită pentru apelul de proiecte.....	6
1.8 Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare	7
1.8.1 Valoarea proiectelor	7
1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor.....	7
1.9 Ajutor de stat.....	7
CAPITOLUL 2. REGULI PENTRU ACORDAREA FINANȚĂRII	8
2.1 Eligibilitatea solicitantului.....	8
2.2 Eligibilitatea proiectului	9
<i>Proiecte noi pentru decontaminarea și ecologizarea siturilor poluate istoric, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității solului în vederea protejării sănătății umane.</i>	9
2.3 Eligibilitatea cheltuielilor	12
Capitolul 3. Completarea cererii de finanțare.....	16
3.1 Completarea fișei de proiect	17
3.2 Înregistrarea solicitantului în sistem.....	18
3.3 Completarea cererii de finanțare pentru proiecte de investiții noi.....	19
3.3.1. Studiu de fezabilitate	19
3.3.2 Analiza Cost Beneficiu	21
3.3.2 Analiza Instituțională	21
3.3.4 Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM).....	22
3.3.5 Declarația Autorității Competente responsabile cu Gestionarea Apelor	23
3.3.6 Alte anexe la cererea de finanțare	23
3.4 Obiectivele proiectului.....	24
3.5 Context și justificare.....	24
3.6 Sustenabilitate	24
3.7 Relevanță	25
3.8 Riscuri.....	25

3.9 Complementaritate	25
3.10 Aplicarea principiilor orizontale	25
3.11 Managementul de proiect.....	26
3.12 Specializare inteligentă.....	27
3.13 Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli.....	27
Capitolul 4. Procesul de evaluare și selecție.....	28
4.1 Descriere generală	28
4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare	29
4.1.2 Evaluarea cererilor de finanțare	29
4.2 Depunerea și soluționarea contestațiilor	30
Capitolul 5. Contractarea proiectelor	31
ANEXE	33

CAPITOLUL 1. INFORMAȚII DESPRE APELUL DE PROIECTE

Prezentul ghid a fost elaborat de Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) pentru solicitanții identificați ca eligibili prin program pentru obținerea de finanțare nerambursabilă pentru proiecte de investiții și de asistență tehnică de pregătire proiecte în cadrul Axei Prioritare 4 *Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric*, Obiectivul Specific (OS) 4.3 *Reducerea suprafețelor poluate istoric*.

În situația în care pe parcursul apelului de proiecte intervin modificări de natură a afecta regulile și condițiile de finanțare stabilite prin prezentul Ghid, inclusiv prelungirea termenului de depunere, AM POIM va aduce completări sau modificări ale conținutului acestuia, prin publicarea unei versiuni revizuite.

1.1 Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiectiv specific

Axa Prioritară 4 Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric, prin prioritatea de investiții *6e. Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului și Obiectivul Specific 4.3 Reducerea suprafețelor poluate istoric vizează promovarea investițiilor care să contribuie la diminuarea riscului existent pentru sănătatea umană și pentru mediu cauzat de activitățile industriale desfășurate în trecut prin măsuri de decontaminare și ecologizare a siturilor poluate istoric, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității solului în vederea protejării sănătății umane.*

1.2 Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte

Apelul de proiecte lansat prin prezentul ghid este apel de proiecte necompetitiv cu depunere continuă.

Data lansare apel proiecte: 27/06/2018

Solicitățile se vor primi în perioada: 09/07/2018 – 31/12/2020.

AM POIM poate prelungi termenul de depunere în funcție de solicitările primite, de rata de contractare a proiectelor, ritmul de implementare al acestora sau alte considerente.

Cererile de finanțare se vor depune prin aplicația electronică MySMIS 2014, cu toate anexele solicitate prin prezentul ghid.

Pentru etapa de pregătire a portofoliului de proiecte, cererile de finanțare vor fi depuse, într-un singur exemplar, pe CD/DVD, urmând ca transmiterea prin MySMIS 2014 să se realizeze conform indicațiilor de la Capitolul 3.

1.3 Acțiunile sprijinite și activități

1.3.1 Acțiunile finanțabile conform POIM

Prin Obiectivul Specific 4.3. sunt vizate proiecte noi de investiții pentru decontaminarea și ecologizarea siturilor poluate istoric, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității solului în vederea protejării sănătății umane.

Acțiunile promovate pentru finanțare în cadrul prezentului apel aferent OS 4.3 vizează **implementarea unor măsuri de decontaminare și ecologizare a unor situri contaminate și abandonate** deținute de autoritățile publice sau pentru care acestea au responsabilitate în procesul de decontaminare.

Prin proiectele promovate în cadrul acestui obiectiv specific se urmărește în principal obținerea următorului rezultat:

- *Număr de situri contaminate poluate istoric reduse.*

Proiectele vor cuprinde activități de decontaminare și ecologizare a siturilor poluate istoric, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității solului în vederea protejării sănătății umane. Investițiile propuse spre finanțare se vor concentra pe diminuarea riscului existent pentru sănătatea umană și pentru mediu cauzat de activitățile industriale desfășurate în trecut și instituirea de măsuri adecvate pentru atenuarea riscurilor identificate, astfel încât să se atingă riscul acceptabil.

Utilizarea infrastructurii verzi va fi considerată **o opțiune prioritară pentru acțiunile de decontaminare** (bio-decontaminarea siturilor poluate).

În cazul proiectelor pentru decontaminarea siturilor poluate istoric, se vor lua în considerare acele situri al căror poluator nu poate fi identificat, riscul asupra sănătății și a ecosistemelor înconjurătoare, precum și gradul de poluare, cu respectarea principiului poluatorul plătește care prevede necesitatea stabilirii unui cadru legislativ și economic conform căruia costurile aferente daunelor aduse mediului și remedierii acestora trebuie suportate de către cei care au cauzat poluarea

Localizarea acțiunilor este limitată la regiunile mai puțin dezvoltate și ca urmare finanțarea operațiunilor se va face cu respectarea prevederilor Art. 70 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 și ale Ghidului CE privind eligibilitatea proiectelor în funcție de locație.

1.3.2 Activități finanțabile în cadrul OS 4.3

Operațiunile ce urmează a fi dezvoltate în cadrul acestui obiectiv specific vor finanța următoarele activități orientative, fără a fi însă limitative:

Proiecte noi de investiții pentru decontaminarea și ecologizarea siturilor poluate istoric, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității solului în vederea protejării sănătății umane

În cadrul acestor acțiuni pot fi finanțate activități de tipul celor descrise mai jos, cu titlu de exemplu:

- *Activități specifice de reabilitare și ecologizare a siturilor contaminate istoric (eliberare suprafață contaminată și decontaminare a solului, inclusiv a apei freatice afectate, dacă este cazul), cu accent pe bio-decontaminare;*

- *Remedierea amplasamentelor unor facilități, cum ar fi batale explorare și producție, amplasamente aferente rafinăriilor; activitățile constau în eliminarea/ reducerea contaminării (existentă în sol, apa subterană și/sau apa de suprafață) de pe amplasamente, în scopul aducerii terenului la starea inițială în conformitate cu prevederile legale în domeniul protecției mediului și/sau cerințele specifice privind pragurile concentrațiilor de poluanți care trebuie atinse în urma decontaminării;*
- *Activități specifice de închidere/ecologizare/reabilitare/conservare a zonelor miniere, în vederea reabilitării și ecologizării terenurilor contaminate, inclusiv activitățile de eliminare/depozitare conformă a materialelor rezultate din implementarea acestor activități (a nu se înțelege construirea de depozite);*
- *Activități de refacere a ecosistemelor naturale pe suprafața depoluată;*
- *Asistență din partea proiectantului pe perioada executării lucrărilor, conform Legii nr. 10/1999, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Elaborare aplicație de finanțare, inclusiv documente suport (Studiu de Fezabilitate, Analiza Cost-Beneficiu, Analiza Instituțională, Evaluarea Impactului asupra Mediului etc);*
- *Elaborare documentație/documentații de atribuire pentru contractele de servicii, lucrări și furnizare echipamente.*

Nu sunt eligibile activități privind construcția unor construcții, amenajări, utilități etc. care să deservească utilizarea ulterioară a terenului.

Activitățile enumerate mai sus **nu sunt limitative**. Orice alte activități similare care se încadrează în obiectivele și acțiunilor POIM aferente OS 4.3. pot fi incluse în proiecte, inclusiv auditul/studiul necesar pentru demonstrarea modului în care rezultatul programului a fost atins.

În cadrul proiectelor promovate vor fi finanțate de asemenea și activități cu caracter general:

- Management de proiect
- Informare și publicitate

În scopul asigurării unei identități vizuale armonioase și pentru respectarea unitară a regulilor privind vizibilitatea, Beneficiarul va trebui să aplice cel puțin măsurile minime obligatorii din cadrul Manualului de Identitate Vizuală pentru Instrumente Structurale 2014-2020 (care poate fi accesat la adresa www.fonduri-ue.ro/transparenta/comunicare). Activitățile de comunicare vor fi adaptate din punct de vedere al valorii, frecvenței și complexității, în funcție de specificitatea proiectului gestionat de beneficiar.

1.4 Tipuri de solicitanți

Solicitanții eligibili în cadrul OS 4.3., pentru toate tipurile de acțiuni finanțate sunt **autoritățile publice sau alte organisme publice**, inclusiv structuri subordonate acestora, pentru situri contaminate istoric aflate în proprietate sau puse la dispoziția acestora de către proprietar – printr-un act juridic - în vederea implementării proiectului.

1.5 Grup țintă

Grupul țintă este reprezentat de populația ariei din zona de influență a proiectului.

1.6 Indicatori

Pentru Obiectivul Specific 4.3. Reducerea suprafețelor poluate istoric au fost prevăzuți următorii indicatori de program, care sunt obligatorii la nivel de proiect:

ID	Indicatori la nivel de proiect	Unitate de măsură
CO22	Reabilitarea solului: suprafața totală de sol reabilitat	hectare
	<i>Alți indicatori fizici (suplimentari, de realizare) – se detaliază la nivelul fiecărui proiect</i>	

	Indicator de rezultat	
2S41	Situri contaminate istoric	Nr.
În descrierea proiectului se va preciza contribuția proiectului la indicatorul de rezultat, demonstrat prin includerea sitului în inventarul actualizat al siturilor contaminate istoric		

Atenție!

Indicatorii pentru monitorizarea efectelor asupra mediului (Anexa 7) vor fi urmăriți în vederea raportării anuale a acestora, dacă este cazul.

Definițiile indicatorilor și indicații privind cuantificarea acestora

2S41 = arie geografică definită, arii de suprafață sau de adâncime, nedivizate, unde activitățile anterioare datei de 31.12.1989 au determinat prezența de substanțe chimice și biologice cu o concentrație care creează riscuri inacceptabile pentru sănătatea umană și pentru mediu, pentru situri, cât și pentru ariile învecinate

CO22= suprafața de sol reabilitată, ecologizată, decontaminată sau repusă în circuitul economic (excepție cele ne-eligibile – de ex. teren agricol sau pădure) sau pentru activitățile comunităților

1.7 Alocarea stabilită pentru apelul de proiecte

Bugetul alocat apelului de proiecte este împărțit pe următoarele tipuri de acțiuni, după cum urmează:

Acțiune	Alocare netă POIM (euro)*	Buget limită apel (euro)**/ Buget limită contractare (euro)**
A. Proiecte noi de decontaminare a siturilor poluate	5.716.409	205.716.409

Aceste alocări bugetare sunt indicative, AM POIM putând decide limitarea sau extinderea acestor sume în funcție de evoluția globală la nivelul axei prioritare. Totodată, alocările pe acțiuni pot fi modificate în funcție de solicitările primite și de necesitatea atingerii indicatorilor respectivi.

* Alocare indicativă fără rezervă de performanță

**Bugetul limită al apelului prezintă nivelul maxim până la care AM POIM primește cereri de finanțare (stabilit în corelare cu art. 12, OUG 40/ 2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare). Dacă acest nivel este atins înainte de 31/12/2020, apelul va fi suspendat și reluat ulterior în funcție de sumele disponibile în urma evaluării, contractării și/sau a unor realocări (inclusiv rezerva de performanță). Bugetul limită de supracontractare este indicativ (stabilit în corelare cu art. 12 din OUG 40/ 2015), AM POIM putând decide limitarea sau extinderea acestor sume în funcție de evoluția globală la nivelul întregii axei prioritare.

1.8 Valoarea minimă și maximă a proiectului, rata de cofinanțare

1.8.1 Valoarea proiectelor

Prin program sau ghidul solicitantului se propun valori maxime ale proiectelor. Dacă valoarea costurilor totale eligibile depășește 50 milioane euro, proiectul trebuie să se regăsească pe lista proiectelor majore din POIM (Tabelul 27). Proiectele care nu depășesc acest prag sunt proiecte non-majore.

1.8.2 Ratele de cofinanțare a proiectelor

Pentru proiectele finanțate prin OS 4.3, sursele de finanțare se asigură după cum urmează:

Pentru beneficiari instituții centrale, finanțate de la bugetul de stat:

- **85% Fondul European de Dezvoltare Regională, 15% contribuția beneficiarului (buget de stat)**

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile (necesar de finanțare)	85% (FEDR)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului (buget de stat)	15% (buget de stat)

Pentru beneficiari autorități publice locale / instituții subordonate acestora, finanțate de la bugetul de local:

- **85% Fondul European de Dezvoltare Regională, 13% buget de stat și 2% buget local**

Valoarea maximă a finanțării acordate pentru costurile totale eligibile (necesar de finanțare)	98% (85% FC+ 13% buget de stat)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului (prin contribuția autorităților locale)	2%

1.9 Ajutor de stat

Ca regulă generală, investițiile privind reabilitarea siturilor contaminate intră sub incidența articolului 45 din Regulamentul nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat. Investițiile trebuie să aibă drept rezultat repararea daunelor aduse mediului, inclusiv a daunelor aduse calității solului sau a apelor de suprafață ori subterane.

Cu toate acestea, prin prezentul ghid se finanțează proiecte care nu intră sub incidența ajutorului de stat. Având în vedere că **beneficiarii finanțării sunt autorități publice / alte organisme publice, inclusiv structuri subordonate acestora**, pentru situri contaminate istoric aflate în proprietate sau puse la dispoziția acestora de către proprietar în vederea implementării proiectului, **sprijinul acordat pentru decontaminare nu reprezintă ajutor de stat**, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- ***Nu mai există/ nu poate fi identificată persoana fizică sau juridică răspunzătoare pentru daunele aduse mediului*** în temeiul legislației aplicabile în fiecare stat membru, fără a se aduce atingere normelor Uniunii în acest domeniu — în special Directivei 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (2), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive (3), Directivei 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE,

2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 (4) și Directivei 2013/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore și de modificare a Directivei 2004/35/CE (5) — **respectiva persoană trebuie să finanțeze reabilitarea în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”, în această situație neacordându-se sprijin financiar.**

- **În cazul în care persoana responsabilă în temeiul legislației aplicabile nu mai există/nu este identificată sau nu poate suporta costurile (să se poată demonstra cu argumente solide că aceasta nu poate susține lucrările din fonduri proprii),** persoana responsabilă cu lucrările de reabilitare sau de decontaminare poate primi sprijin financiar conform prezentului ghid al solicitantului. Pentru a stabili dacă persoana identificată nu poate suporta costurile acestea trebuie să fie în stadiu de faliment, insolvența nefiind suficientă pentru respectarea principiului poluatorul plătește.
- **Terenul supus procesului de decontaminare se află în proprietate publică. În caz contrar, se demonstrează că obligația decontaminării revine statului / unei autorități publice.** O situație specială o reprezintă cazul în care obligațiile de mediu au fost preluate de stat înainte de data aderării României la Uniunea Europeană, deoarece orice eventual ajutor acordat înainte de 31 decembrie 2006, în cadrul acestui proces de reparare a daunelor aduse mediului, reprezintă ajutor acordat înainte de aderare, care nu mai este aplicabil după această dată, asupra căruia Comisia Europeană nu se pronunță, cu excepția situațiilor în care măsura este modificată după data de 1 ianuarie 2007.

Costurile eligibile sunt costurile suportate pentru lucrările de reabilitare minus creșterea valorii terenului, luând în considerare, după caz, veniturile generate.

Evaluările privind creșterea valorii terenului care rezultă din reabilitare trebuie să fie efectuate de către un expert independent.

Beneficiarul va prezenta o analiză asupra modului în care este îndeplinit principiul poluatorul plătește, conform elementelor prezentate mai sus, precum și **descrierea modului în care terenul va fi utilizat ulterior**, respectiv doar pentru interes public (de către autoritățile publice) sau prin concesiune / licitarea utilizării, în vederea obținerii celui mai bun preț pentru utilizarea sa.

CAPITOLUL 2. REGULI PENTRU ACORDAREA FINANȚĂRII

2.1 Eligibilitatea solicitantului

Solicitanții eligibili în cadrul OS 4.3., pentru toate tipurile de acțiuni finanțate sunt **autoritățile publice sau alte organisme publice**, inclusiv structuri subordonate acestora, pentru situri contaminate istoric aflate în proprietate sau puse la dispoziția acestora de către proprietar în vederea implementării proiectului.

Solicitantul trebuie să îndeplinească următoarele condiții de natură instituțională, legală și financiară:

- Solicitantul se încadrează în categoria beneficiarilor eligibili conform Programului Operațional Infrastructură Mare, în funcție de acțiunile finanțabile și de tipurile de proiecte, respectiv este autoritatea publică sau alt organism public, inclusiv structuri subordonate unui organism public
- Solicitantul nu se încadrează într-una din situațiile de mai jos:

1. este în incapacitate de plată/ în stare de insolvență, conform Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrative teritoriale, respectiv conform Legii nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, după caz;
 2. este în stare de faliment, lichidare, are afacerile conduse de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii sau este într-o situație similară cu cele anterioare, reglementată prin lege, ori face obiectul unei proceduri legale pentru declararea sa în stare de faliment, lichidare, conducerea afacerilor de un administrator judiciar sau activitățile sale comerciale sunt suspendate ori fac obiectul unui aranjament cu creditorii;
 3. nu și-a îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, și bugetului local în conformitate cu prevederile legale în vigoare în România;
 4. a suferit condamnări definitive din cauza unei conduite profesionale îndreptată împotriva legii, decizie formulată de o autoritate de judecată ce are forță de res judicata;
 5. a fost subiectul unei judecăți de tip res judicata pentru fraudă, corupție, implicarea în organizații criminale sau în alte activități ilegale, în detrimentul intereselor financiare ale Comunității Europene;
 - *Se probează prin Declarația de Eligibilitate*
- c) Reprezentatul legal al solicitantului și membrii UIP nu se află în situație de conflict de interese, astfel cum este definit în legislația națională
- *Se probează prin Declarația privind conflictul de interese*
- d) Solicitantul demonstrează capacitate de implementare (tehnică și administrativă), prin documentele privind Unitatea de Implementare a Proiectului anexate
- *Probează cu Decizia privind înființarea/extinderea componenței UIP, CV-urile membrilor UIP și fișele de post (actualizate)*
- e) Solicitantul demonstrează capacitatea și asigurarea cofinanțării proiectului
- *În funcție de tipul solicitantului, se probează prin:*
 - *Hotărâri ale CL/CJ pentru asigurarea cofinanțării locale, pentru beneficiari finanțai prin bugetul local*
 - *Scrisori de intenție de la bănci comerciale privind interesul de a cofinanța proiectul, în cazul proiectelor generatoare de venituri pentru sume ce ar trebui acoperite din veniturile nete generate și care nu sunt finanțate din bugete publice;*
 - *Bugetul aprobat al instituției publice centrale care cofinanțează proiectul sau demararea procedurilor de includere în buget*

2.2 Eligibilitatea proiectului

Proiecte noi pentru decontaminarea și ecologizarea siturilor poluate istoric, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității solului în vederea protejării sănătății umane.

Pentru a fi eligibile, proiectele promovate în cadrul OS 4.3 pentru acțiunile descrise mai sus trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) Proiectul se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile menționate în POIM și în categoriile de proiecte menționate în Ghidul Solicitantului, corespunzătoare AP 4, OS 4.3, iar perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor (între 01.01.2014 și 31.12.2023)

- *Se probează prin secțiunile Obiectivele proiectului și Activități Previzionate din cererea de finanțare (Anexa 1)*
- b) Proiectul este localizat în regiunile mai puțin dezvoltate (Vest, Nord-Vest, Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest, Centru)
 - *A se vedea secțiunea Localizare din Cererea de finanțare*
- c) Scopul și obiectivele proiectului trebuie să fie în concordanță cu activitățile eligibile prezentate în Secțiunea 1.3.2. din prezentul ghid, și prezintă o analiză a posibilității de utilizare a bio-decontaminării, fiind analizată ca opțiune prioritară în studiul de fezabilitate
 - *Se probează prin secțiunea Obiectivele proiectului, Descrierea proiectului din Cererea de finanțare (Anexa 1) și Analiza opțiunilor din Studiul de fezabilitate*
- d) Situl contaminat vizat de proiect este inclus în inventarul actualizat al siturilor contaminate (elaborat în cadrul Strategiei Naționale și Planului Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România) existent în cadrul ANPM sau în alte acte normative (respectiv situri contaminate istoric conform abordării prezentate în Strategia națională, dar a căror poluare a continuat și după 1990 până la privatizarea acestora sau până la dispariția proprietarului); în cazul în care situl nu este cuprins în niciun document din cele menționate mai sus, eligibilitatea sitului se demonstrează printr-o confirmare scrisă din partea MM/ ANPM privind încadrarea acestuia în abordarea sitului contaminat istoric, precum și faptul că au fost demarate formalitățile pentru includerea sitului în inventarul actualizat al siturilor contaminate:
 - *Informare de la ANPM referitoare la încadrarea sitului în inventarul actualizat al siturilor contaminate (elaborat în cadrul Strategiei Naționale și Planului Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România), în alte documente normative similare, demersurile necesare pentru introducerea sitului în inventar, precum și actul normativ în vigoare care confirmă eligibilitatea sitului (acolo unde este cazul); modul de respectare a definiției va fi descris atât în Cererea de Finanțare – Obiectivele proiectului, cât și în studiul de fezabilitate și analiza instituțională.*
- e) Bugetul proiectului respectă eligibilitatea categoriilor de cheltuieli
 - *Se probează prin secțiunea Buget din Cererea de finanțare (Anexa 1)*
 - *Se probează prin secțiunea Obiectivele proiectului, Descrierea proiectului din Cererea de finanțare (Anexa 1) și Analiza opțiunilor din Studiul de fezabilitate*
- f) Proiectul respectă principiul ”poluatorul plătește”, respectiv se demonstrează că poluatorul nu poate fi identificat, nu mai există sau care nu poate suporta costurile depoluării, luându-se în considerare poluarea istorică;
 - *Poluatorul va fi identificat prin documente care demonstrează prezența poluării precum bilanț de mediu, acte de reglementare etc. (documente emise sau avizate de autoritatea cu competențe în domeniul mediului), decizii ale unor instanțe de judecată; iar respectarea principiului se probează prin orice documente legale, expertize juridice și tehnice etc. (documentele enumerate nu sunt exhaustive), iar descrierea modului în care este respectat acest principiu va fi descrisă în Analiza instituțională*
- g) Imobilele pe care se vor derula activitățile proiectului sunt proprietate publică și sunt puse la dispoziția proiectului. Dacă terenul nu este proprietate publică, se demonstrează că obligația de decontaminare revine statului / unei autorități publice (a se vedea prevederile secțiunii privind ajutorul de stat). În acest sens se va demonstra dreptul de proprietate/ concesiune/ suprafață/dreptul de administrare asupra imobilului (teren și/sau clădire) unde se face investiția, pe o perioadă de cinci ani de la data previzionată pentru efectuarea plății finale în cadrul proiectului. Contractul de concesiune trebuie să se afle în perioada de valabilitate la momentul încheierii contractului de finanțare.

Pentru terenurile care nu sunt în proprietatea solicitantului, conform celor precizate mai sus, dar sunt puse la dispoziția solicitantului pentru realizarea proiectului, solicitantul demonstrează dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, conform Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare.

Unde dreptul de proprietate nu este obligatoriu se va prezenta acordul proprietarilor asupra terenurilor private unde accesul se face conform prevederilor Codului civil.

În plus, imobilul (teren și/sau clădiri):

- a. Este liber de orice sarcini în sensul că nu este afectat de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului;
- b. Nu face obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică a imobilului, având ca obiect contestarea dreptului invocat de solicitant pentru realizarea proiectului în conformitate cu criteriul de eligibilitate aferent ;
- c. Nu face obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

Se probează prin:

1. *Declarații pe proprie răspundere privind disponibilitatea terenurilor pe care se vor derula activitățile proiectului la momentul depunerii cererii de finanțare (Declarația de eligibilitate)¹*
 2. *Plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilele pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului, plan în care să fie evidențiate inclusiv numerele cadastrale² (la depunerea cererii de finanțare)*
 3. *Oricare dintre actele admise de lege - copie act de proprietate / contract de suprafață/ contract de concesiune pe durata proiectului și durata de sustenabilitate a proiectului etc. (la contractare) și extras de carte funciară*
 4. *Acordul proprietarilor privind dreptul de acces asupra terenurilor (la contractare)*
 5. *Hotărâri de Consiliu Local privind disponibilitatea terenurilor (la contractare)*
 6. *Hotărâre de Guvern privind apartenența imobilelor aferente proiectului la proprietatea publică și extras Carte Funciară (la interval de șase luni de la semnarea contractului de finanțare)*
- h) Proiectul nu se supune regulilor de ajutor de stat, fiind îndeplinite condițiile privind ”poluatorul plătește”, beneficiarii eligibili și tipul de proprietate / obligația de decontaminare.
- *Se preiau informațiile de la întrebările specifice (secțiunea 2.1 – Eligibilitatea solicitantului, punctele a) și b) , secțiunea 2.2 – Eligibilitatea proiectului, punctele d), f) și g))*
- i) Proiectul respectă legislația națională/comunitară și regulile în domeniul egalității de șanse și politici nediscriminatorii, dezvoltării durabile, achizițiilor publice (inclusiv dacă sunt incluse activități care au fost demarate anterior depunerii proiectului), informării și publicității și ajutorului de stat (politici europene și teme orizontale³)
- *Conform Declarației de eligibilitate a solicitantului și secțiunea principii orizontale*
- j) Activitățile proiectului prezent nu au fost finanțate în ultimii 5 ani și nu sunt finanțate în prezent din alte fonduri publice, altele decât ale solicitantului
- *Se probează prin Declarația de eligibilitate a solicitantului*

¹ La momentul semnării contractului de finanțare se vor depune actele care atestă dreptul de proprietate

² Se va depune doar dacă investițiile / echipamentele vor fi instalate pe terenuri care nu aparțin autorităților publice/organismului public și nu este necesar ca acestea să aparțină instituției publice

³ Politicile europene/temele orizontale reprezintă priorități/politici acceptate de toate Statele Membre ale Uniunii Europene și trebuie să se reflecte în toate inițiativele comunitare. Acestea includ: promovarea egalității de șanse și politica nediscriminatorie; dezvoltarea durabilă, protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător; tehnologia informației; achizițiile publice.

- k) Proiectul include descrierea clară a legăturii cu alte finanțări sau alte proiecte finanțate din fonduri comunitare sau naționale
- *Se probează prin Declarația de eligibilitate a solicitantului și secțiunea Finanțări anterioare/solicitate*
- l) Dacă proiectul conține investiții realizate înainte de depunerea cererii de finanțare, acestea au fost verificate din punct de vedere al legislației în vigoare privind achizițiile publice și au fost formulate concluzii care permit acceptarea proiectului ca fiind eligibil cu sau fără condiții
- *Conform document elaborat de Serviciul de Achiziții al AM POIM, vizând verificarea dosarului de achiziție publică depus de către solicitant*

2.3 Eligibilitatea cheltuielilor

Baza legală:

- Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 – 2020;
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006;
- Hotărârea nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020;
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare
- Legislația națională și europeană în vigoare la data semnării contractului de finanțare;
- Instrucțiunile AM, pentru contractele de finanțare semnate după data (publicării) acestora.

Pentru a fi eligibile în vederea finanțării prin POIM, toate cheltuielile trebuie să fie defalcate în bugetul cererii de finanțare, să respecte prevederile Hotărârii Guvernului nr. 399/2015, să corespundă obiectivelor POIM și să fie incluse în Cererea de finanțare aprobată.

Pentru a fi rambursată, o cheltuială trebuie să îndeplinească în mod cumulativ următoarele condiții, conform HG nr. 399/2015:

- a) să fie angajată de către beneficiar și plătită de acesta în condițiile legii între 1 ianuarie 2014 și 31 decembrie 2023;
- b) să fie însoțită de facturi emise în conformitate cu prevederile legislației naționale sau a statului în care acestea au fost emise ori de alte documente contabile pe baza cărora se înregistrează obligația de plată și de documente justificative privind efectuarea plății și realitatea cheltuielii efectuate, pe baza cărora cheltuielile să poată fi verificate/controlate/auditate, cu respectarea prevederilor art. 131 alin. (2) și (4) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;
- c) să fie în conformitate cu prevederile programului;

- d) să fie în conformitate cu contractul/decizia/ordinul de finanțare, încheiat între autoritatea de management și beneficiar, cu respectarea art. 65 alin. (11), art. 70, art. 71, art. 125 alin. (1) și art. 140 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013;
- e) să fie rezonabilă și necesară realizării operațiunii;
- f) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;
- g) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

În plus, o cheltuială este eligibilă dacă:

- activitățile proiectului pentru care se rambursează cheltuiala nu au fost finanțate, în ultimii 5 ani înainte de data depunerii cererii de finanțare din fonduri publice, altele decât fondurile proprii ale beneficiarului;

Cheltuielile identificate de beneficiar vor fi încadrate pe categoriile de cheltuieli din Anexa 5.

În cadrul OS 4.3, nu sunt eligibile următoarele tipuri de cheltuieli (în conformitate cu prevederile Art. 13, lit. h. din cuprinsul HG nr. 399/2015):

- cheltuieli aferente contribuției în natură
- cheltuieli cu amortizarea
- cheltuieli cu achiziția imobilelor deja construite
- cheltuieli de leasing
- cheltuieli cu închirierea, altele decât cele prevăzute la cheltuielile generale de administrație
- cheltuieli generale de administrație

Prefinanțarea

Baza legală:

- **Ordonanța de urgență a guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020**

Prefinanțarea se acordă, în conformitate cu prevederile OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare.

Prevederi privind TVA

Baza legală:

- HG nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020
- ORDIN nr. 1.425/8 august 2016 pentru aprobarea Instrucțiunilor de aplicare a prevederilor art. 12 din Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020

Pentru a fi eligibilă, cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată trebuie să fie aferentă unor cheltuieli eligibile efectuate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri.

Cheltuiala cu taxa pe valoarea adăugată este eligibilă dacă este nerecuperabilă, potrivit legii, cu respectarea prevederilor art. 69 alin. (3) lit. c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

În cazul proiectelor pentru decontaminarea siturilor poluate istoric TVA este, de obicei, nerecuperabil, deci eligibil. Caracterul nerecuperabil al TVA poate depinde de utilizarea ulterioară a terenului.

Implementarea financiară a proiectului

Baza legală:

- **Ordonanța de urgență a guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020**

Implementarea financiară se face prin mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate sau prin cel al decontării cererilor de plată așa cum prevede OUG nr. 40/2015. Obligațiile beneficiarului și ale AM referitor la plăți sunt detaliate în conținutul contractului de finanțare.

♣ Mecanismul rambursării cheltuielilor efectuate

Implică transmiterea de către beneficiar a unor cereri de rambursare în care sunt solicitate la rambursare cheltuieli care au fost efectuate și pentru care sunt atașate dovezi ale efectuării cheltuielilor.

Beneficiarul are obligația de a depune la autoritatea de management cereri de rambursare pentru cheltuielile efectuate care nu au fost incluse în cereri de rambursare aferente unor cereri de plată sau a unor cereri de rambursare aferente unor cereri de prefinanțare, în termen de maxim 3 luni de la efectuarea acestora.

În termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar la autoritatea de management, a cererii de rambursare întocmite conform contractului de finanțare, autoritatea de management autorizează cheltuielile eligibile cuprinse în cererea de rambursare și efectuează plata sumelor autorizate în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul de la care autoritatea de management dispune de resurse în conturile sale. După efectuarea plății, autoritatea de management notifică beneficiarului plata aferentă cheltuielilor autorizate din cererea de rambursare.

Pentru depunerea de către beneficiar a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de autoritatea de management, termenul de 20 de zile lucrătoare poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

În cazul aplicării unor reduceri procentuale de către autoritățile de management în conformitate cu art. 6 alin. (3) din OG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/ sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, notificarea beneficiarului privind plata cheltuielilor aferente autorizate se va realiza în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la efectuarea plății.

În cazul ultimei cereri de rambursare depuse de beneficiar în cadrul proiectului, termenul de 20 de zile lucrătoare poate fi prelungit cu durata necesară efectuării tuturor verificărilor procedurale specifice autorizării plății finale, dar nu mai mult de 90 de zile.

Nedepunerea de către beneficiar a documentelor sau clarificărilor solicitate în termenul prevăzut în contractul de finanțare atrage respingerea, parțială sau totală, după caz, a cererii de rambursare.

♣ **Mecanismul decontării cererilor de plată**

Se aplică beneficiarilor de proiecte finanțate din fonduri europene, alții decât cei prevăzuți la art. 6 alin. (1) - (4) și (6) din OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020.

După primirea facturilor pentru livrarea bunurilor/ prestarea serviciilor/ execuția lucrărilor recepționate, acceptate la plată, a facturilor de avans în conformitate cu clauzele prevăzute în contractele de achiziții aferente proiectelor implementate, acceptate la plată, beneficiarul depune cererea de plată și documentele justificative aferente acestora.

Beneficiarii, alții decât cei prevăzuți la art. 6 și 7 din OUG nr. 40/2015, au obligația de a achita integral contribuția proprie aferentă cheltuielilor eligibile incluse în documentele anexate cererii de plată.

În termen de maximum 20 de zile lucrătoare de la data depunerii de către beneficiar a cererii de plată cu respectarea prevederilor art. 20, alin. (2) și (4) din OUG nr. 40/2015, autoritatea de management efectuează verificarea cererii de plată. După efectuarea verificărilor Autoritatea de management virează beneficiarului valoarea cheltuielilor rambursabile, în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul de la care aceasta dispune de resurse în conturile sale, într-un cont distinct de disponibil deschis pe numele beneficiarilor la unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului. În ziua următoare virării, autoritatea de management transmite beneficiarilor o notificare.

Pentru depunerea de către beneficiar a unor documente adiționale sau clarificări solicitate de autoritatea de management, termenul de 20 de zile lucrătoare prevăzut la art. 20, alin. (5) din OUG nr. 40/2015 poate fi întrerupt fără ca perioadele de întrerupere cumulate să depășească 10 zile lucrătoare.

Sumele primite de beneficiar în baza cererilor de plată nu pot fi utilizate pentru o altă destinație decât cea pentru care au fost acordate.

În termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data încasării sumelor virate de către Autoritatea de Management conform art. 20, alin. (5) din OUG nr. 40/2015, beneficiarii au obligația de a depune cererea de rambursare aferentă cererii de plată la Autoritatea de management, în care sunt incluse sumele din facturile decontate prin cererea de plată.

Beneficiarii au obligația restituirii integrale sau parțiale a sumelor virate în cazul proiectelor pentru care aceștia nu justifică prin cereri de rambursare utilizarea acestora.

Nerespectarea prevederilor art 20, alin. (8) OUG nr. 40/2015 de către beneficiari constituie încălcarea contractului de finanțare, autoritatea de management putând decide rezilierea acestuia.

Proiecte generatoare de venituri

Proiectele generatoare de venituri au ca baza legală prevederile art. 61 din Regulamentul General nr. 1303/2013 stabilind prevederile generale privind Fondul European pentru Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime.

Conform prevederilor art. 61 alin. 1 din Regulamentul General nr. 1303/2013 “venituri nete” înseamnă intrările de numerar plătite direct de utilizatori pentru bunurile sau serviciile din cadrul operațiunii, cum ar fi taxele suportate direct de utilizatori pentru utilizarea infrastructurii, vânzarea sau închirierea de

terenuri sau clădiri ori plățile pentru servicii, minus eventualele costuri de funcționare și de înlocuire a echipamentelor cu durată scurtă de viață, suportate pe parcursul perioadei corespunzătoare.

Cheltuielile eligibile ale operațiunii care urmează a fi cofinanțată din resursele fondurilor europene structurale și de investiții se reduc în prealabil în funcție de potențialul operațiunii de a genera venituri nete pe parcursul unei perioade de referință specifice care acoperă atât implementarea operațiunii, cât și perioada ulterioară finalizării acesteia.

Principiul proiectelor generatoare de venituri se aplică doar proiectelor de peste 1.000.000 euro.

Metoda de calculare a venitului net actualizat al operațiunilor generatoare de venituri nete se va face potrivit articolului 15 din Regulamentul Delegat (UE) Nr. 480/2014 al Comisiei din 3 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime.

În scopul aplicării metodei menționate la articolul 61 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, venitul net actualizat al operațiunii se calculează prin deducerea costurilor actualizate din veniturile actualizate și, dacă este cazul, prin adăugarea valorii reziduale a investiției.

Venitul net actualizat al unei operațiuni se calculează pe o perioadă de referință specifică aplicabilă sectorului operațiunii respective. Perioada de referință include perioada de implementare a operațiunii.

Veniturile și costurile se determină prin aplicarea metodei incrementale bazate pe o comparație între veniturile și costurile din scenariul cu noua investiție și veniturile și costurile din scenariul fără noua investiție. În cazul în care o operațiune constă într-un activ nou, veniturile și costurile sunt cele ale noii investiții.

În cazul în care taxa pe valoarea adăugată nu este un cost eligibil în conformitate cu articolul 69 alineatul (3) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, calculul venitului net actualizat se bazează pe cifre care exclud taxa pe valoarea adăugată.

Mecanismul cererii de plată și prefinanțarea nu se aplică pentru solicitanții eligibili care se încadrează în categoria solicitanților eligibili reglementați prin art. 6, alin (1) și (2) din OUG nr. 40/2015, dar se aplică solicitanților care intră în categoria autorităților publice locale.

Notă:

În cazul modificării actelor normative menționate mai sus, prevederile acestora vor prevala în fața aspectelor explicitate în prezentul ghid.

Capitolul 3. Completarea cererii de finanțare

Pentru a propune un proiect în vederea finanțării, solicitantul trebuie să completeze o **Cerere de finanțare**. Elaborarea Cererii de Finanțare se va face conform modelului din Anexa 1. Aceasta se va transmite prin sistemul informatic MySMIS 2014, împreună cu toate anexele solicitate.

În cadrul OS 4.3., Autoritatea de Management poate derula activități premergătoare de identificare a unor proiecte eligibile care pot fi dezvoltate ulterior în proiecte mature. Prin urmare, proiectele din cadrul OS 4.3. pot fi atât proiecte care sunt verificate în prealabil de către AM POIM în cadrul procedurii de pregătire a portofoliului, cu sprijinul AM POIM și JASPERS, după caz, dar pot fi și proiecte pentru care solicitanții transmit aplicațiile prin MySMIS fără o verificare prealabilă. Pentru etapa de pregătire a portofoliului de proiecte, proiectul se va depune la AM POIM în format electronic, pe CD.

Pentru proiectele aferente acestui apel, solicitantul va întocmi Cererea de finanțare și toate anexele acesteia, conform modelului de cerere de finanțare din Anexa 1.1, ca regula, în limba română. Încărcarea cererii în MySMIS, respectiv transmiterea oficială a proiectului spre analiză și aprobare, se va face în limba română.

Proiectele din cadrul OS 4.3 pot fi sprijinite de către AM POIM împreună cu JASPERS în procesul de pregătire, până când ating pragul de maturitate minim acceptabil pentru a fi promovate spre finanțare, dacă există o solicitare din partea potențialului beneficiar în acest sens și dacă proiectul nu a fost depus în MySMIS204 în prealabil.

Completarea Cererii de finanțare în mod clar și coerent va facilita procesul de evaluare. În acest scop, este necesar ca solicitantul să furnizeze informațiile într-o manieră concisă, dar completă, să prezinte date relevante pentru înțelegerea proiectului, acțiunile concrete propuse în proiect, indicând clar legătura cu obiectivele și scopul proiectului, să cuantifice pe cât posibil rezultatele, beneficiile și costurile proiectului, să prezinte un calendar realist de implementare etc.

3.1 Completarea fișei de proiect

În vederea sprijinirii solicitanților în definirea și dezvoltarea proiectelor, aceștia pot să transmită în avans o Fișă de proiect – document opțional (Anexa 1.2) ce cuprinde informații succinte atât despre beneficiar, cât și despre acțiunile și rezultatele proiectului propus.

Fișa de proiect se va depune într-un exemplar (fie prin poștă cu confirmare de primire, fie înregistrată la registratură) la sediul Ministerului Fondurilor Europene. Depunerea fișei se va face continuu și nu reprezintă o etapă obligatorie care să influențeze procesul de evaluare și selecție.

Fișele de proiect vor fi evaluate, urmărindu-se încadrarea în categoria beneficiarilor în tipul de solicitanți eligibili, modul în care rezultatele proiectului conduc la atingerea obiectivelor programului, precum și sustenabilitatea activităților propuse.

Atenție!

Depunerea fișei de proiect **este opțională și nu are caracter eliminativ sau prohibitiv**, depunerea unei cereri de finanțare nefiind condiționată de acceptabilitatea și nivelul de calitate a datelor prezentate în fișa de proiect.

Fișele de proiect se pot depune oricând după publicarea versiunii aprobate a Ghidului Solicitantului pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene.

Rolul fișei de proiect este acela de a sprijini solicitantul în decizia de a investi în pregătirea unei cereri de finanțare complete, precum și pentru înțelegerea cerințelor din ghidul solicitantului și elaborarea unui proiect matur, care să întrunească condițiile minime pentru obținerea finanțării.

Fișele de proiect nu se punctează, ci stabilesc admisibilitatea proiectului pentru etapa de completare a cererii de finanțare.

Proiectele pentru care nu au fost depuse fișe de proiect, vor fi evaluate direct în etapa de depunere a cererii de finanțare.

Rezultatele evaluării fișelor de proiect vor fi comunicate beneficiarului în scris și vor conține recomandări pentru completarea cererii de finanțare (dacă este cazul).

Cererile de finanțare propriu-zise vor fi depuse fie direct de către solicitant, fie în urma analizei fișei de proiect.

3.2 Înregistrarea solicitantului în sistem

Înainte de demararea completării conținutului cererii de finanțare, solicitanții au obligația înregistrării în sistem, conform indicațiilor furnizate pe site-ul www.fonduri-ue.ro.

Odată cu înregistrarea solicitantului, este necesară completarea tuturor câmpurilor, întrucât informațiile din această secțiune sunt esențiale pentru evaluarea eligibilității solicitantului sau pentru evaluarea tehnico-economică.

Astfel, la secțiunea solicitant se vor regăsi următoarele informații:

- Date de identificare (denumire, tip – se va selecta dintr-un nomenclator, cod fiscal, cod CAEN principal – dacă o entitate nu are cod CAEN, îl va selecta pe cel mai apropiat de domeniul de activitate, nr. de înregistrare și registrul unde este înregistrată entitatea, data înființării, înregistrare în scop de TVA, entitate de drept publică sau nu)
- Reprezentant legal (funcție, nume, prenume, data nașterii, CNP, date de contact)
- Sediul social
- Date financiare:
 - conturi bancare
 - exerciții financiare (moneda, dată începere, dată de încheiere, număr mediu de salariați, cifră de afaceri, active totale, venituri totale, capital social subscris, capital social propriu, profit net, profit în exploatare, venituri cercetare, cheltuieli cercetare)

Notă: completarea acestor informații este necesară pentru a stabili eligibilitatea solicitantului; este necesară citirea cu atenție a ghidului solicitantului pentru cerințele legate de exercițiile financiare (pentru anumite apeluri este suficientă completarea informației pentru un singur exercițiu financiar, pentru altele sunt necesare trei exerciții financiare).

- Finanțări:
 - Asistență acordată anterior, unde se completează cu informații privind proiectele derulate anterior de către solicitant, încheiate sau aflate în derulare
 - Asistență solicitată, unde se completează cu informații privind proiectele depuse pentru obținerea de finanțare pe alte programe

Notă: informațiile nu trebuie să se limiteze la programele / proiectele finanțate din fonduri europene structurale și de investiții, ci la toate tipurile de finanțări

- Descrierea grupului (NA pentru OS 4.3).

Notă: această informație este necesară pentru a verifica întreprinderile legate și caracterul acestora în funcție de acționariat (a se vedea ghidul "Noua definiție a IMM-urilor - Ghidul utilizatorului și model de declarație"). Chiar dacă în cadrul unui anumit obiectiv specific

informația nu este relevantă, este posibil ca solicitantul să solicite finanțări pe alte domenii / programe operaționale unde această informație este esențială pentru stabilirea eligibilității

3.3 Completarea cererii de finanțare pentru proiecte de investiții noi

Pentru evaluarea cererii de finanțare, aceasta se va completa conform indicațiilor de mai jos și vor fi anexate documentele menționate mai jos:

3.3.1. Studiu de fezabilitate

Studiul de fezabilitate va avea la bază legislația națională, respectiv *HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare*. Studiul de fezabilitate va avea în vedere elaborarea conceptului preliminar și caracteristicilor tehnice, comparând soluțiile alternative mai detaliate în vederea asigurării alegerii soluțiilor celor mai eficiente din punct de vedere al costurilor. Toate opțiunile posibile și realiste trebuie analizate și comparate din perspectiva costurilor de investiții și de operare (la valoare actualizată netă).

Costurile investițiilor trebuie să fie minime. Analizele de opțiuni vor avea în vedere compararea diferitelor soluții tehnice propuse și nu a diferitelor tehnologii cu care se pot implementa soluțiile tehnice. **Prima opțiunea analizată va lua în considerare bio-decontaminare.** Se vor analiza, totodată, măsuri de infrastructură verde ce pot fi dezvoltate complementar proiectului.

Studiul de fezabilitate va include un studiu privind sursele și gradul de poluare, precum și impactul asupra sănătății și mediului. Toate studiile tehnice vor fi realizate făcute în conformitate cu standardele și normele stabilite prin directivele CE și cu legislația română în domeniu.

Studiul de fezabilitate constă în studii tehnice, financiare și instituționale, reprezentând un concept preliminar necesar pregătirii cererii de finanțare pentru proiectul de investiții. Acesta trebuie întocmit potrivit cerințelor directivelor și legislației românești în domeniu (în special *HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare*), corelat cu cerințele Ghidului disponibil pe site-ul AM POIM, (la adresa <http://www.fonduri-ue.ro>) și ale Aplicației de finanțare din Regulamentul nr. 207/2015.

Integrarea aspectelor privind schimbările climatice și reziliența la dezastre în selectarea opțiunilor. În etapa de elaborare a studiului de fezabilitate și a analizei opțiunilor se vor lua în considerare și aspectele privind adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora și rezistența în fața dezastrelor. ***Ca urmare acest impact se va reflecta în acordul/avizul de mediu și autorizațiile de construcție.***

Etapele ce trebuie parcurse sunt:

1. Analiza de senzitivitate

Această analiză a proiectului se va realiza la diverse riscuri generate de schimbările climatice (temperatura anuală/sezonieră/lunară; valorile extreme ale temperaturilor – frecvență și magnitudine, media anuală/sezonieră/lunară a căderilor de ploaie – frecvență și magnitudine, viteza medie și maximă a vântului, umiditatea radiația solară), precum și la riscurile secundare (nivelul mării, temperatura apei/mării, disponibilitatea apei, frecvența furtunilor, inundații, furtunile de nisip, eroziunea costieră și eroziunea solului / alunecările de teren / avalanșe, salinitatea solului, calitatea aerului, incendiile de păduri, efectul încălzirii urbane, majorarea perioadei anotimpurilor).

Analiza de senzitivitate, care poate fi ridicată, medie sau inexistentă și trebuie realizată din următoarele patru perspective:

- Senzitivitatea activelor
- Senzitivitatea intrărilor (apă, energie, altele)
- Senzitivitatea ieșirilor (produselor, pieței, cererii consumatorilor)
- Senzitivitatea conexiunilor de transport

Dacă analiza de senzitivitate indică un nivel ridicat sau mediu asupra unei dintre cele patru perspective, se trece la evaluarea expunerii la riscurile respective și la analiza finală de vulnerabilitate.

2. *Evaluarea expunerii la diverse riscuri*

Aceasta se realizează atât pe baza datelor spațiale disponibile privind situația actuală și datele istorice privind riscurile pentru care a fost stabilită necesitatea acestei evaluări, ca de ex.: hărți privind riscul la inundații, hărțile privind temperaturile extreme sau valurile de căldură, hărțile privind riscul la furtuni etc., cât și pe modele de proiecție a evoluției viitoare pentru riscurile analizate pe durata de viață a proiectului (30 – 50 de ani). Pentru modelele utilizate se vor prezenta și incertitudinile privind modelarea (modelele de temperatură, precipitații, emisii, hidrologice etc.). Este important ca în etapele de prefezabilitate, alegerea locației proiectului și fezabilitatea să fie luate în considerare aceleași modele pentru a asigura consecvența în abordare.

3. *Analiza de vulnerabilitate*

Aceasta se realizează prin combinarea gradului de senzitivitate (S) cu gradul de expunere (E), în cadrul unei matrice pentru fiecare risc, care stabilește nivelul de vulnerabilitate (nu există, mediu sau mare)

$$V=S \cdot E$$

4. *Evaluarea riscurilor*

Aceasta se va realiza pentru riscurile identificate în primele trei etape pentru care proiectul are un nivel ridicat sau mediu de vulnerabilitate. Evaluarea riscurilor permite aprofundarea relației ”cauze-efecte” între riscuri și componentele proiectului (tehnice, sociale, ecologice, financiare etc.). Analiza de risc de înalt nivel implică o analiză calitativă a riscurilor (bazată pe judecata experților pentru identificarea hazardelor, consecințelor și riscurilor cheie asociate) și analiza detaliată a riscurilor, respectiv o analiză cantitativă, bazată pe modelare.

5. *Identificarea opțiunilor de adaptare*

În cadrul acestei etape sunt identificate măsurile de adaptare necesare pentru a diminua vulnerabilitatea proiectului la riscurile identificate și evaluate în etapele anterioare. Măsurile de adaptare se identifică cu sprijinul unor seminarii corelate cu exemple de bune practică în domeniu, iar odată măsurile identificate, se realizează o listă scurtă a acestora pe baza unei analize calitative și sunt selectate acele măsuri care sunt viabile din punct de vedere ecologic, social, tehnic și legal. Acestea sunt evaluate și din punct de vedere al momentului când pot fi implementate și sunt raportate și la obiectivele proiectului.

6. *Evaluarea opțiunilor de adaptare*

În această etapă, măsurile de adaptare sunt introduse în evaluare la nivelul analizei cost-beneficiu.

7. *Integrarea acțiunilor de adaptare în proiect*

Pe baza evaluării opțiunilor de adaptare, se vor lua deciziile de modificare a proiectului tehnic și introducerea acestora în procedurile de achiziție publică și se va stabili un plan și responsabili pentru monitorizarea implementării măsurilor.

Metodologia detaliată este prezentată în documentul Comisiei Europene ”Guidelines for Project Managers: Making vulnerable investments climate resilient”, disponibilă la http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/docs/non_paper_guidelines_project_managers_en.pdf

Pentru aprobarea Studiului de Fezabilitate sunt necesare următoarele documente (acestea vor fi anexate la cererea de finanțare):

- Avizul Comisiei tehnico-economice (CTE) a beneficiarului privind aprobarea Studiului de fezabilitate și a indicatorilor tehnico-economici ai proiectului
- HG/Ordin/HCJ/HCL-uri (actul normativ prevăzut de legislația în domeniu) privind aprobarea Studiului de fezabilitate și a indicatorilor tehnico-economici ai proiectului (ale UAT-urilor care au prevăzute investiții finanțate prin POIM), pe baza avizului CTE

3.3.2 Analiza Cost Beneficiu

În contextul finanțării acordate de către Comisia Europeană pentru perioada de programare 2014-2020, aceasta a furnizat cadrul metodologic general de efectuare a analizei cost-beneficiu, respectiv Ghidul pentru Analiza Cost-Beneficiu a Proiectelor de Investiții ('Ghidul ACB'), un instrument de evaluare economică publicat de către Comisie în 2014⁴.

Prevederile acestui ghid vor fi folosite la elaborarea analizei cost-beneficiu aferente fiecărui proiect.

În general, proiectele de mediu susținute de Fondul European de Dezvoltare Regională generează venituri prin taxele de utilizare plătite de industrie, agenții comerciale și gospodării pentru serviciile oferite.

Cerința minimă este ca proiectele aferente acestui apel să fie durabile pe durata lor de existență economică și să estimeze nivelul grantului necesar pentru ca proiectul să devină viabil din punct de vedere financiar.

Componentele analizei Cost-Beneficiu sunt:

- a) Analiza financiară
- b) Analiza economică
- c) Evaluarea riscului și analiza de sensibilitate

Pentru proiectele cu valoare totală de peste 10 mil. euro, ACB va fi realizată integral. Pentru cele sub 10 mil. euro, se va prezenta doar analiza financiară. ACB trebuie să conțină estimări cu privire la valoarea terenului estimată după finalizarea proiectului, aceasta urmând a fi dedusă din necesarul de investiții.

3.3.2 Analiza Instituțională

Scopul elaborării analizei instituționale este de a asigura existența unui cadru instituțional solid pentru o implementare adecvată a proiectelor și o bună exploatare a infrastructurii realizate din fonduri nerambursabile.

Vor fi detaliate responsabilitățile instituționale ale principalelor instituții cu atribuții privind managementul sitului vizat de proiect

Analiza Instituțională trebuie să furnizeze date privind:

- Definirea structurilor de cooperare dintre autorități/entități în vederea pregătirii și implementării proiectelor;
- Raport analiza situației actuale, constând în prezentarea situației juridice a terenului, istoricul juridic – proprietari, tip de activitate, surse de poluare, măsuri luate până la data pregătirii proiectului, interdenpendențele legale între poluator/proprietar/solicitant, etc.
 - Raportul privind demonstrarea principiului "poluatorul plătește", respectiv faptul că persoana fizică sau juridică răspunzătoare pentru daunele aduse mediului nu mai există/ nu poate fi

⁴ Disponibil la http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

identificată în temeiul legislației aplicabile în fiecare stat membru, sau nu poate suporta costurile (să se poată demonstra cu argumente solide că aceasta nu poate susține lucrările din fonduri proprii), fără a se aduce atingere normelor Uniunii în acest domeniu - în special Directivei 2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (2), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive (3), Directivei 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 (4) și Directivei 2013/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iunie 2013 privind siguranța operațiunilor petroliere și gaziere offshore și de modificare a Directivei 2004/35/CE (5). Se va prezenta și descrierea modului în care terenul va fi utilizat ulterior, respectiv doar pentru interes public (de către autoritățile publice) sau prin concesionare / licitarea utilizării în

vederea obținerii celui mai bun preț pentru utilizarea sa.

- ***În cazul în care persoana responsabilă în temeiul legislației aplicabile nu mai există/nu este identificată sau nu poate suporta costurile (să se poată demonstra cu argumente solide că aceasta nu poate susține lucrările din fonduri proprii), persoana responsabilă cu lucrările de reabilitare sau de decontaminare poate primi sprijin financiar conform prezentului ghid al solicitantului.***

3.3.4 Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM)

Evaluarea Impactului asupra Mediului trebuie să fie în conformitate cu prevederile legislației din domeniu. Autoritățile competente pentru protecția mediului (ACPM) stabilesc dacă proiectele sunt incluse în Anexa I sau Anexa II a Directivei privind EIM. Acestea determină și necesitatea demarării procedurii de evaluare adecvată, modul de consultare a publicului sau modul în care Raportul privind impactul asupra mediului și rezultatele consultării publicului vor fi luate în considerare în emiterea deciziei de mediu de către autoritățile responsabile.

ACPM va asigura totodată consultarea publicului interesat pe parcursul dezbaterii publice.

Anexele referitoare la EIM sunt următoarele:

a) pentru Cererea de finanțare

- Calendarul privind derularea procedurii EIM elaborat de către autoritatea competentă pentru protecția mediului;
- Rezumatul fără caracter tehnic (dacă procedura EIM se finalizează cu Acord de Mediu);
- Raportul EIA;
- Actul de reglementare emis de către autoritatea competentă pentru protecția mediului (Decizie de încadrare/Acord de mediu)/Aviz Natura 2000 (unde va fi cazul)/Aviz de gospodărire a apelor (va fi emis la nivel de studiu de fezabilitate);
- Declarația pentru siturile Natura 2000/Studiu de evaluare adecvată (după caz);

b) pentru Volumul EIM

- Copii ale documentelor menționate în calendarul aferent procedurii EIM (inclusiv toate anunțurile), cum ar fi:
- Notificarea privind solicitarea Acordului de Mediu;
 - Anunțurile privind solicitarea Acordului de Mediu;
 - Decizia evaluării inițiale;
 - Decizia Etapei de încadrare;
 - Anunțurile privind Decizia de încadrare a proiectului (după caz);

- Transmiterea “îndrumarului” privind definirea domeniului evaluării, după caz;
- Anunțurile publice privind dezbaterea publică, după caz;
- Lista cu observațiile publicului și soluționarea problemelor semnalate (anexa nr. 15 din OM 135/2010), după caz;
- Anunțurile publice privind decizia de emitere a Acordului de Mediu, după caz;
- Acordul de Mediu, după caz.
- Certificatul de urbanism

Raportul privind Impactul asupra Mediului va lua în considerare indicatorii de mediu propuși prin Raportul de Mediu elaborat la nivelul POIM și incluși în declarația de mediu a POIM, în vederea monitorizării anuale a acestora.

3.3.5 Declarația Autorității Competente responsabile cu Gestionarea Apelor

Această declarație este completată de autoritatea responsabilă cu gestionarea apelor și anume Administrația Națională Apele Române (ANAR) pentru proiectul propus spre finanțare prin POIM, în urma analizării investițiilor propuse, la nivel de studiu de fezabilitate, conform apendicelui 2, anexa II din Regulamentul nr. 207/2013.

Declarația certifică faptul că investițiile din cadrul proiectelor propuse spre finanțare nu deteriorează starea corpurilor de apă și nu împiedică atingerea unei stări bune a acestora. Concluziile prezentate în declarație trebuie fundamentate de către autoritatea emitentă pe baza informațiilor puse la dispoziție de către solicitant, în studiul de fezabilitate.

3.3.6 Alte anexe la cererea de finanțare

- **Declarație de angajament**
- **Declarație de eligibilitate**
- **Declarație privind conflictul de interese**
- **Declarație privind TVA**
- **Document privind evaluarea valorii terenului care rezultă din reabilitare (expertiza ANEVAR sau echivalentă)**
- **Pentru asigurarea cofinanțării proiectului**
 - HCJ/HCL-uri privind aprobarea cofinanțării proiectului (cheltuieli eligibile și neeligibile) - pentru beneficiari autorități publice locale
 - Scrisori de intenție de la bănci comerciale/de investiții privind interesul acestora de a cofinanța proiectul, în cazul proiectelor generatoare de venituri pentru sume ce ar trebui acoperite din veniturile nete generate și care nu sunt finanțate din bugete publice
 - Bugetul aprobat al instituției centrale sau dovada demersurilor pentru includerea în buget (pentru instituții finanțate de la bugetul de stat)
- **Pentru asigurarea terenurilor aferente investițiilor**
 - Declarație pe proprie răspundere din partea autorităților locale privind disponibilitatea terenurilor pe care se vor construi/extinde/reabilita noile investiții
 - Declarație pe proprie răspundere din partea beneficiarului prin care se menționează faptul că nu au fost depuse cereri de retrocedare, în conformitate cu legislația în vigoare și că nu există litigii cu privire la stabilirea și delimitarea proprietății
 - Plan de amplasament vizat de OCPI pentru imobilele pe care se propune a se realiza investiția în cadrul proiectului, plan în care să fie evidențiate inclusiv numerele cadastrale (la depunerea aplicației de finanțare)

- **Pentru constituirea și funcționarea UIP**
 - Decizia privind înființarea/extinderea a componentei UIP
- **Planul de informare și publicitate**
- **Alte documente explicative necesare pentru susținerea anumitor elemente din proiect (identificate de solicitant sau de AM)**

Atenție!

Se recomandă ca toate avizele/acordurile emise pentru proiectul de investiții să menționeze numele exact al proiectului.

3.4 Obiectivele proiectului

Obiectivul general al proiectului va fi stabilit în directă corelare cu obiectivul specific OS 4.3. și cu acțiunea selectată spre finanțare, conform secțiunii 2.1., în conformitate cu indicațiile din Anexa 1. Obiectivul va conține referire la Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România în corelare cu tipul de activități promovate prin proiect.

Toate obiectivele specifice vor fi cuantificate în indicatori. Fiecărui obiectiv îi va fi atribuit un rezultat. Modul de stabilire a indicatorilor este prezentat în secțiunea 1.6.

Rezultatele vor fi corelate cu rezultatul așteptat al OS 4.3. definit în POIM *Număr de situri contaminate poluate istoric reduse și cu contribuția la indicatorul de rezultat al POIM.*

3.5 Context și justificare

Descrierea proiectului (se completează la secțiunea **Context și Justificare**) va indica un minim de informații cu privire la următoarele aspecte:

- Contextul în care este propus proiectul;
- Informații privind necesarul de investiții pentru conformarea cu prevederile directivelor europene, protecția mediului și sănătății;

În această secțiune **vor fi identificate problemele care necesită implementarea proiectului cadrul instituțional/situația actuală**, după caz. Problemele identificate în această secțiune vor fi corelate cu obiectivele și rezultatele proiectului. Cerințele detaliate suplimentare sunt prezentate în secțiunea relevantă din Anexa 1.

3.6 Sustenabilitate

În cadrul acestei secțiuni vor fi prezentate informații privind:

- modul în care va fi utilizat terenul după încheierea proiectului; se vor menționa elementele legate de întreținerea terenului și condițiile în care va fi încredințată utilizarea, dacă aceasta nu se va realiza în scopuri publice (ex. parcuri, spații de recreere, alte obiective de interes public), precum și menționării calității terenului asigurarea continuității activităților implementate, după finalizarea proiectului, atât din perspectiva fondurilor alocate pentru întreținere/mentență/înlocuire, cât și prin asigurarea expertizei necesare pentru gestionarea acestora;
- măsurile planificate/luate de către beneficiar pentru a asigura utilizarea optimă a infrastructurii în faza de exploatare;
- planificarea implementării acțiunilor care nu sunt acoperite de proiect.

3.7 Relevanță

În cadrul acestei secțiuni se vor completa informații legate de relevanța proiectului în raport cu următoarele aspecte:

- Contribuția la Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România;
- Contribuția la implementarea Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (SUERD) și identificarea ariei prioritare din SUERD la care contribuie;
- Contribuția la implementarea Strategiei Naționale a României privind Schimbările Climatice 2013 – 2020.

La secțiunea relevanță, pentru strategiile selectate se va face o scurtă descriere a modului în care proiectul propus contribuie sau este relevant pentru strategiile selectate.

Conform POIM, toate proiectele promovate în cadrul OS 4.3. sunt relevante pentru atingerea obiectivelor SUERD promovate în cadrul Pilonului 2 ”Protejarea mediului în regiunea Dunării”, acțiunile privind *Tratarea substanțelor periculoase și a nămolurilor contaminate cu cele mai noi și cele mai bune tehnologii disponibile și să elaboreze și să promoveze măsuri de remediere pentru zonele industriale abandonate și depozitele de deșeur.*

3.8 Riscuri

În cadrul acestui capitol vor fi identificate riscurile care pot să împiedice asupra implementării proiectului în calendarul propus, cum ar fi de exemplu: întârzieri în procedura de achiziție publică.

Pentru riscurile identificate vor fi propuse măsuri de reducere a riscului.

3.9 Complementaritate

Informațiile care vor fi evaluate în capitolul complementaritate permit Autorității de Management atât evaluarea capacității solicitantului de a implementa proiecte, cât și evitarea unei posibile duble finanțări.

Pentru această secțiune, solicitantul va completa informații suplimentare în secțiunea Descrierea investiției din MySMIS, în corelare cu datele introduse de solicitant la momentul înregistrării, în secțiunile privind Finanțările anterioare / Finanțările solicitate.

3.10 Aplicarea principiilor orizontale

Respectarea cadrului legal este obligatorie pentru orice solicitant sau beneficiar de finanțare din fondurile UE. Cerințele minime privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor se referă la facilitarea tuturor condițiilor care să conducă la respectarea legislației în domeniu.

În cadrul proiectului se va face o descriere a *modului în care proiectul respectă legislația (acte normative, politici publice) în domeniul egalității de șanse și dezvoltării durabile. În acest sens se vor urmări recomandările cuprinse în Ghidul privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020, publicat pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene.*

Șanse egale

Egalitatea de șanse și de tratament are la bază participarea deplină și efectivă a fiecărei persoane la viața economică și socială, fără deosebire pe criterii de sex, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală.

Pentru a promova egalitatea de gen, nediscriminarea, precum și asigurarea accesibilității, principiul egalității de șanse și de tratament trebuie încorporat ca parte integrantă a diverselor stadii din ciclul de viață al unui proiect: definire și planificare, implementare, monitorizare și evaluare.

Proiectul trebuie să descrie acțiunile specifice de promovare a egalității de șanse și prevenire a discriminării de gen, pe criterii de origine rasială sau etnică, religie sau credință, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală luând în considerare nevoile diferitelor grupuri-țintă expuse riscului acestor tipuri de discriminare și, mai ales, cerințele pentru asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.

Secțiunea aferentă din cererea de finanțare va detalia modul în care legislația aplicabilă va fi respectată în selecția membrilor UIP implicați în implementarea proiectului. De asemenea se va detalia modul în care legislația privind asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități se aplică și va fi respectată în realizarea infrastructurii.

Dezvoltarea durabilă

Proiectul va promova dezvoltarea durabilă, în primul rând, prin finanțare unor activități orientate direct spre susținerea acesteia, urmărind în principal protecția mediului, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, rezistența în fața dezastrelor și prevenirea și gestionarea riscurilor, ca de exemplu:

- Implementarea unor soluții tehnice eficiente din punct de vedere energetic;
- Utilizarea de materiale prietenoase cu mediul (ecologice sau reciclate) și de soluții inovative în construcții și în construcția de infrastructură, indiferent de tipul acesteia;
- Reutilizarea deșeurilor provenite de pe urma construcției infrastructurii edilitare;
- Construirea de infrastructură verde.

În plus, echipamentele care vor fi achiziționate prin proiect vor fi eficiente din punct de vedere energetic, solicitantul prezentând opțiunile de achiziției din acest punct de vedere.

Se vor indica acele acte normative identificate în *Ghidul privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții 2014-2020 aplicabile proiectului*.

3.11 Managementul de proiect

Această secțiune va conține o descriere a modului în care va fi abordat managementul proiectului.

Se vor prezenta în detaliu: organizațiile implicate în implementarea proiectului, echipa de proiect, rolul managerului de proiect, repartizarea atribuțiilor, rolurile persoanelor implicate etc.

La nivelul tuturor proiectelor se va nominaliza un responsabil de proiect, care are rolul de manager de proiect, această persoană putând fi și persoană de contact, care să asigure schimbul permanent de informații cu Autoritatea de Management.

În vederea implementării proiectelor solicitantul trebuie să facă dovada existenței unității de implementare a proiectului (UIP).

Managementul de proiect poate fi realizat cu personal propriu (se poate accepta și personal din structurile din subordine) sau mixt (personal propriu și externalizare). Personalul propriu al solicitantului/partenerului implicat în managementul proiectului se va constitui în Unitatea de Implementare a Proiectului, prin decizie a managerului solicitantului. CV-urile personalului vor fi completate în MySMIS (câmpul resurse umane).

Unitatea de implementare a proiectului va fi, prin urmare:

- Constituită din personalul propriu numit în componența UIP-ului, ce trebuie să fie compus din minim 3 persoane (managerul de proiect, responsabil financiar, responsabil achiziții). Următoarele condiții vor fi respectate: managerul de proiect – experiență în minim un proiect finanțat din fonduri, ceilalți membri experiență specifică relevantă de minim trei ani);
- Sprijinită, după caz, prin expertiză externă furnizată prin contracte de prestare servicii prin care sunt realizate activitățile aferente managementului proiectului.

Activitatea de management a proiectului include și expertiza tehnică necesară unei implementări la un nivel de calitate adecvat.

Informațiile privind managementul proiectului vor fi descrise la Capacitatea administrativă, tehnică și juridică a solicitantului.

Atenție!

Autoritatea de Management își rezervă dreptul de a face vizite la fața locului la sediul beneficiarului în vederea stabilirii funcționalității unității/unităților de implementare a proiectului.

3.12 Specializare inteligentă

Mediul și schimbările climatice reprezintă domenii de specializare inteligentă pentru ciclul strategic 2014 - 2020, identificate pe baza potențialului lor științific și comercial, în urma unui amplu proces de consultare în cadrul Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020. POIM încurajează utilizarea tehnologiilor de ultimă generație, rezultate în urma unor procese inovative și de cercetare. Decontaminarea siturilor poluate se pretează la aplicarea de soluții inovative care pot contribui la promovarea aspectelor legate de specializarea inteligentă. Astfel, în cadrul proiectelor finanțate în cadrul OS 4.3. sunt promovate abordările inovative care au fost rezultatul unor proiecte de cercetare – inovare finanțate din alte programe. Prin urmare, la secțiunea Specializare inteligentă se vor completa detalii privind modul în care proiectul promovează astfel de abordări inovative, după caz.

Proiectele care promovează tehnologii inovative care sunt rezultatele unui proces de cercetare-inovare vor fi punctate suplimentar.

3.13 Elaborarea bugetului și categoriile de cheltuieli

În stabilirea bugetului proiectului se vor avea în vedere regulile de eligibilitate stabilite prin HG nr. 399/2015, categoriile de cheltuieli din Anexa 5 la Ghidul solicitantului, precum și următoarele:

- Pentru justificarea bugetului propus, cererea de finanțare va fi însoțită de documente justificative pentru fiecare tip de cost (contracte similare / oferte de preț / note justificative /devize etc.);
- Cheltuieli aferente procurării de bunuri necesare funcționării unităților de implementare a proiectului de la nivelul beneficiarului, în limita echivalentului în lei a maximum 10.000 euro, în funcție de complexitatea proiectului, cu respectarea legislației în vigoare, a obiectivelor POIM și să fie evidențiate în anexă la cererea de finanțare

- Proiectele de investiții vor respecta regulile de informare și publicitate din Manual de Identitate Vizuală 2014-2020

Cheltuielile cu salariile aferente personalului care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă pe durată determinată (nu mai mare decât durata proiectului), în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile și pentru funcționarii publici se vor face conform Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

Costurile aferente managementului de proiect (cheltuieli salariale, dotări și servicii de management de proiect externalizate) nu vor depăși 1% din valoarea proiectului.

Se va avea în vedere ca activitățile previzionate să fie corelate cu planul de achiziții, având la bază o planificare realistă a tuturor activităților, ținând cont atât de resursele umane, cât și de resursele materiale alocate implementării proiectului.

În defalcarea bugetului pe ani se va ține cont de eventualele proceduri de achiziție și de durata acestora. Planificarea propusă se va transforma ulterior în calendar al cererilor de rambursare / cereri de plată ce vor fi anexe la contractul de finanțare.

Bugetul va fi prezentat defalcat după cum urmează, pe:

- activități (corelat cu C.1. din Cererea de finanțare)
- ani de implementare (secțiunea G.1.2 din Cererea de finanțare)
- amplasament/câmpuri de intervenție / formă de finanțare / tip teritoriu/ activitate economica/ obiectiv tematic/mecanism aplicare teritorială (secțiunea B.2 din Cererea de finanțare)

Pentru proiectele naționale sau pentru proiecte care pot avea localizare parțială și în regiunea București-Ilfov, cheltuielile aferente acestei regiuni nu vor fi eligibile și vor fi identificate în proiect ca și cheltuieli neeligibile. Cheltuielile neeligibile aferente regiunii București-Ilfov se vor **calcula** pro-rata raportat la populație (populația din regiunea BI / populația României = 10,56%). Calculul s-a bazat pe datele puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică (baza de date Tempo) privind populația regiunii București-Ilfov în 2015 (2.284.200 persoane) și populația României (21.627.509 persoane).

În prezentarea bugetului va fi utilizat cursul de schimb valutar folosit în actul normativ de aprobare a indicatorilor tehnico-economici aferenți obiectivului de investiții.

Capitolul 4. Procesul de evaluare și selecție

4.1 Descriere generală

Având în vedere că acest apel de proiecte este necompetitiv cu depunere continuă, proiectele propuse de beneficiari nu sunt supuse unei selecții, ci doar procesului de evaluare.

Proiectele vor parcurge procedura de pregătire a portofoliului de proiecte. În cadrul acestei proceduri, AM POIM se va asigura că toate documentele necesare depunerii cererii de finanțare îndeplinesc condițiile de maturitate și calitate necesare pentru a intra în etapa de evaluare și selecție.

Când proiectul va avea gradul de maturitate și calitate acceptabil, AM POIM solicită beneficiarului depunerea proiectului în vederea parcurgerii etapei de evaluare și selecție.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul, AM POIM redactează nota de aprobare a proiectului.

Eventualele documente suplimentare aplicabile unor situații punctuale pot fi solicitate solicitantului pe întreg parcursul procesului de pregătire.

După înștiințarea solicitantului asupra aprobării proiectului, procesul va continua cu etapa de contractare.

4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității cererilor de finanțare

În cadrul acestei etape se vor verifica următoarele:

- Respectarea formatului standard al cererii de finanțare și includerea tuturor anexelor obligatorii;
- Modalitatea de completare a cererii de finanțare;

Pentru verificarea conformității administrative și de eligibilitate a cererii de finanțare se utilizează un sistem de evaluare de tip DA/NU.

Verificarea eligibilității presupune respectarea regulilor privind eligibilitatea solicitantului și a proiectelor, verificarea fiind realizată conform cerințelor definite în acest ghid.

În cazul respingerii proiectului, solicitantul va fi informat în scris asupra motivelor respingerii. Dacă proiectul nu îndeplinește toate criteriile stabilite este respins.

Atenție!

Având în vedere că depunerea cererii de finanțare se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita clarificări pentru această etapă de evaluare;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare.

Numai cererile de finanțare eligibile (care îndeplinesc toate criteriile din Grila de verificare a admisibilității și eligibilității) sunt admise în următoarea etapă a procesului de evaluare, respectiv evaluarea tehnică și financiară a proiectului.

La finalizarea procesului de verificare administrativă și a eligibilității, solicitantul va fi informat în scris privind îndeplinirea sau neîndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă și de eligibilitate.

4.1.2 Evaluarea cererilor de finanțare

Evaluarea proiectelor se face după trei criterii majore:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 40 puncte
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului – 40 puncte

- **Sustenabilitatea proiectului – 20 puncte**

Fiecare dintre cele trei criterii este împărțit în subcriterii punctate corespunzător. Nota pe fiecare criteriu în parte se calculează prin însumarea notelor acordate tuturor subcriteriilor care îl compun. Punctajul total acordat proiectului reprezintă suma notelor acordate celor 3 criterii, respectiv între 0 și 100 de puncte.

Punctajul minim pentru fiecare criteriu este după cum urmează:

- Relevanța și oportunitatea proiectului - 20 puncte
- Maturitatea și calitatea pregătirii proiectului – 28 puncte
- Sustenabilitatea proiectului – 12 puncte

Obținerea punctajului minim pentru fiecare criteriu nu asigură promovarea spre finanțare. Pragul de calitate pe care fiecare proiect trebuie să îl întrunească pentru acordarea finanțării nerambursabile este minim 80 de puncte, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte.

Astfel, dacă proiectul obține punctajul minim alocat fiecărui criteriu, respectiv un total de maxim 60 de puncte, acesta va fi respins.

Proiectele care obțin 80 de puncte, cu obținerea peste minim la fiecare criteriu în parte, vor fi declarate ca selectate pentru acordarea finanțării nerambursabile.

Evaluarea proiectului va permite aprecierea contribuției proiectului la îndeplinirea obiectivelor POIM, la implementarea strategiilor relevante cu privire la decontaminarea siturilor poluate din România. Se va urmări ca propunerea de proiect să fie clară, coerentă, realistă și fezabilă cu privire la operațiunile propuse, termenele de realizare, eficiența investițiilor. Se va evalua coerența între problemele identificate, obiectivele proiectului, activitățile propuse și rezultatele estimate. Toate activitățile propuse în proiect trebuie să fie clar descrise și cuantificate. Se va evalua dacă resursele folosite pentru implementarea proiectului sunt suficiente. Planificarea activităților trebuie să fie realistă. Bugetul proiectului, defalcat pe categorii de cheltuieli trebuie să fie transparent și coerent.

Evaluarea se va face conform Grilei de evaluare din Anexa 3.

Atenție!

Având în vedere că depunerea cererii de finanțare se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel:

- Se vor solicita clarificări pentru această etapă de evaluare;
- Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare.

Pentru fiecare proiect selectat în vederea finanțării se va întocmi o notă de aprobare a finanțării. Pentru fiecare proiect respins, solicitantul va fi înștiințat în scris asupra motivelor respingerii.

4.2 Depunerea și soluționarea contestațiilor

În situația în care solicitantul este nemulțumit de repingerea proiectului în oricare dintre etape, inclusiv în etapa de contractare, aceștia au posibilitatea de a contesta acest rezultat.

Contestațiile se depun în termen de 10 zile lucrătoare de la comunicarea rezultatului la sediul Ministerul Fondurilor Europene. Soluționarea contestațiilor se va face în termen de maxim 30 de zile calendaristice.

Pentru a putea fi luate în considerare, contestațiile trebuie să respecte următoarele cerințe:

- Identificarea contestatarului, prin: denumirea solicitantului; adresa; funcția, numele și prenumele reprezentantului legal;
- Identificarea proiectului, prin: numărul unic de înregistrare alocat cererii de finanțare (codul SMIS) și titlul proiectului;
- Obiectul contestației (ce se solicită prin formularea contestației);
- Motivele de fapt și de drept (dispozițiile legale naționale și/sau comunitare, principiile încălcate);
- Mijloace de probă (acolo unde există);
- Contestațiile trebuie să fie însoțite de o copie a adresei de comunicare de către AM POIM a rezultatului procesului de evaluare și selecție;
- Semnătura reprezentantului legal;
- Data formulării contestației;
- (după caz) Ștampila.

Contestațiile sunt analizate și soluționate în termen de 30 de zile (calendaristice) de la data înregistrării lor. În situația în care se consideră necesară o investigație mai amănunțită, care presupune depășirea termenului de 30 de zile, contestatarul va fi anunțat, în scris, asupra termenului de soluționare. Decizia comisiei constituită pentru soluționarea contestațiilor poate fi de admitere sau de respingere și are caracter definitiv la nivelul AM POIM. Contestatarul este notificat în scris asupra deciziei comisiei.

Capitolul 5. Contractarea proiectelor

Contractul de finanțare (CF) reprezintă un act juridic supus regulilor de drept public, cu titlu oneros pentru beneficiar, de adeziune, comutativ și sinalagmatic prin care se stabilesc drepturile și obligațiile corelative ale părților în vederea implementării operațiunilor.

După finalizarea procesului de evaluare, pentru proiectele care au îndeplinit punctajul, AM POIM redactează nota de aprobare a proiectului și contractul de finanțare și transmite solicitantului cele două exemplare ale contractului, în vederea semnării de către reprezentantul legal al beneficiarului. Pentru proiectele majore, contractul de finanțare poate fi semnat înainte sau după emiterea deciziei de către Comisia Europeană de aprobare a proiectului.

Solicitantul va încărca în MySMIS 2014 documentele solicitate, în funcție de disponibilitatea sistemului electronic.

Versiunea finală a contractului de finanțare (în special clauzele specifice și anexele) vor fi comunicate ulterior beneficiarilor.

Proiectul poate fi respins în cadrul acestei etape și se va transmite solicitantului o scrisoare de respingere, în cazul în care (lista nu este exhaustivă):

- documentația solicitată nu este transmisă în termenul solicitat ori este incompletă în raport cu cerințele Ghidului sau nu se mai află în perioada de valabilitate;
- se constată modificarea formei inițiale a contractului transmis de către AM POIM/și/sau nerespectarea termenului limită de returnare a celor două exemplare de contract semnate și ștampilate;

ATENȚIE!

Contractele de finanțare reprezintă contracte de adeziune, cu clauze prestabilite ce nu pot face obiectul negocierilor dintre părți.

În cazul proiectelor respinse, AM POIM va comunica solicitantului motivele respingerii cererii de finanțare, existând posibilitatea ca solicitantul să retransmită propunerea de proiect revizuită.

Solicitantul se obligă ca toate documentele transmise să fie în formatul prevăzut de lege și în vigoare la data depunerii acestora, în caz contrar neputându-se încheia contractul. Numai după ce se constată îndeplinirea tuturor condițiilor solicitate descrise mai sus poate fi demarată procedura de încheiere a Contractului de finanțare. Solicitantului îi vor fi transmise cele două exemplare ale CF în vederea semnării de către acesta. .

Contractul de finanțare va fi semnat de către reprezentanții AM POIM și reprezentantul legal al solicitantului, contractul de finanțare intrând în vigoare la data semnării ultimei părți semnate. Solicitantul are obligația de a semna și ștampila, după caz, contractul pe fiecare pagină și pe fiecare exemplar și de a returna în termenul solicitat de AM POIM (5 zile de la data primirii documentului) cele două exemplare însoțite, eventual, de orice alt document solicitat prin contract. În cazul în care solicitantul nu respectă termenul de semnare a CF și returnare la AM POIM, AM POIM își rezervă dreptul de a respinge finanțarea CF.

Beneficiarul trebuie să păstreze și să pună la dispoziția organismelor abilitate inventarul asupra activelor dobândite prin finanțarea din instrumente structurale, pe o perioadă de 5 ani de la data închiderii oficiale a POIM.

ATENȚIE!

În cazul în care beneficiarul nu semnează în timp de trei ani nici un contract de lucrări, contractul de finanțare poate fi reziliat în condițiile prevederilor Art. 102, alin. (3) din Regulamentul nr. 1303/2013.

ANEXE

Anexa 1. Formularul Cererii de finanțare

1.1.Cerere de finanțare pentru proiectele de investiții privind decontaminarea siturilor poluate istoric– română

Anexa 1.2 Fișă de proiect

Anexa 2. Fișă de control

Anexa 3. Grile de verificare și evaluare a Cererilor de Finanțare

Anexa 3.1 Lista de verificare politici europene/teme orizontale

Anexa 4. Modele declarații (de eligibilitate, angajament, conflict de interese, declarație privind eligibilitatea TVA aferente cheltuielilor, terenuri)

Anexa 5. Categoriile de cheltuieli indicative

Anexa 6. Model contract de finanțare

Anexa 7. Indicatorii de mediu